

Redactioneel

De belangstelling voor het landelijk gebied is terug van weggeweest. Onder de titel 'Nieuwe dorpen' heeft InnovatieNetwerk Groene Ruimte en Agrocluster in Nederland de discussie aangezwengeld over de revitalisering van het platteland. Met behulp van publicaties, 'expert meetings', een nieuwsbrief enzovoorts is het project wereldkundig gemaakt en zijn personen en organisaties uit de praktijk van het bouwen en wonen geprikkeld om na te denken over oplossingen voor de problematiek van het landelijk gebied. De discussie over de toekomst van het landelijk gebied is niet nieuw. Oude problemen als het wegtrekken van veelal jonge bewoners, het verdwijnen van (draagvlak voor) voorzieningen en het gebrek aan werkgelegenheid blijven de gemoederen echter bezighouden. De omstandigheden waaronder de discussie wordt gevoerd zijn wel veranderd. Door de herstructurering van de landbouwsector en de bijbehorende opkoopregeling voor bedrijven komt her en der grond vrij voor ander gebruik. Daarnaast is met de komst van de Nota Ruimte duidelijk geworden dat het open houden van het platteland voor het Rijk niet langer prioriteit nummer één is. Het restrictieve bouwbeleid, dat de ontwikkeling van het landelijk gebied decennialang aan banden legde, lijkt zijn langste tijd te hebben gehad. Daarmee is letterlijk meer ruimte ontstaan om vrijuit te filosoferen over de toekomst van het landelijk gebied.

Nieuwe concepten roepen automatisch kritiek op. Wanneer het begrip 'Nieuwe dorpen' ontleed wordt met behulp van een wetenschappelijk fileermes, komen vanzelf enkele conceptuele zwakheden bloot te liggen. Zo kan het concept niet alleen uitgelegd worden als een pleidooi voor het bouwen van geheel nieuwe dorpen, maar ook als een metafoor voor dorpsvernieuwing in het algemeen. Daarnaast kan men zich afvragen of de voorgestelde maatregelen wel zo 'nieuw' zijn. Prijsschieten voor academici dus. Maar het is wat al te makkelijk om Nieuwe dorpen hiermee af te doen.

Wanneer het begrip wordt benaderd vanuit een hele andere invalshoek, namelijk als planologisch concept, ligt het meer voor de hand om het te beoordelen op zijn waarde in de beleidspraktijk dan op zijn academische zuiverheid. Het project Nieuwe dorpen is in de eerste plaats bedoeld om beleidsmakers en onderzoekers te laten nadenken over strategieën om (perifere delen van) het landelijk gebied een duwtje in de rug te geven. Als men kijkt naar de aandacht voor het project, in zowel de landelijke media als de vakpers, en naar de felle discussies die erover gevoerd worden, is dit zeker gelukt. Wel blijkt soms dat het makkelijker is om kritiek te leveren op het concept dan om concrete oplossingen aan te dragen die kunnen helpen om noodleidende dorpen te vernieuwen.

Gelukkig zijn er ook genoeg creatieve ideeën.

De vraag is of de aandacht voor dorpen en dorpsvernieuwing van tijdelijke aard is of dat de discussie over nieuwe dorpen, ook zonder subsidie, zal worden voortgezet. AGORA probeert via dit themanummer een positieve bijdrage te leveren door deze discussie van extra voer te voorzien.

De redactie wil op deze plaats InnovatieNetwerk Groene Ruimte en Agrocluster bedanken voor alle medewerking aan de totstandkoming van dit themanummer.

Redactie AGORA

Nieuwe Dorpen (Foto Onix)

